СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XL. Ч. 122. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 26 травня 1932. — VOL. XL. No. 122. Jersey City, N. J., Thursday, May 26, 1932. THREE CENTS.

ДАВАЙТЕ ПРАЦЮ, А НЕ ТЕОРЕТИЗУЙТЕ, КАЖЕ СМИТ

НЮ ЙОРК. — Бувший говернор Смит оголосив заяву, в якій обговорює фінансові пляни президента Гувера. Смит каже, що не треба оглядатися при уділюванню кредитів на розбудови на те, чи будови будуть поплатні, як це робить Гувер. Бо мости і тунелі вважає президент поплатними, а дороги ні. А чейже ті річи залежні від себе. Чим кращі дороги будемо мати, тим більший дохід буде з мостів і тунелів, бо рух буде більший.

Смит є проти того, щоби далі розбирати ріжні теорії й далі проектувати і балакати. Він каже, що треба негайно дати роботу міліонам, бо інакше скінчиться терпеливість безробітних, а тоді буде гірше. Дати роботу, значить припинити розтратність та не допустити до безробітної пайки.

ГУВЕР І ПРОГИБІЦІЯ.

ВАШИНГТОН. —Положення в републиканській партії щодо прогибіції є того роду, що президент як формальний голова партії не може бути далі невтральним і мусить спрецизувати своє становище. Кажуть, що Гувер готов заявитися за феререндум у тій справі.

ПІДНОСЯТЬ ЦІНУ НАЙБІДНІШИМ.

НЮ ЙОРК. — Корабельні компанії рішили піднести ціни третої й туристичної кляси на 10%. Кажуть, що інакше не годні вести бизнесу і мати прихід.

НЕ ДОПУСТИЛИ ДО ЕКСПОРТОВИХ ПРЕМІЙ.

ВАШИНГТОН. — У сенаті перепав 46 голосами проти 33 проект признання американським фармерам експортових премій. Цей плян передбачував признання фармерам премій на продукти, призначені на експорт. Премія та мала виносити половину того цла, яке було би наложене на продукти, як би фармер їх не експортував, а тільки спроваджував з чужих країв.

ТРИДНЕВНІ ВАКАЦІЇ ЧЕРЕЗ КОНВЕНЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — У палаті послів ломлять собі голову над тим, як то уможливити послам брати участь у републиканській та демократичній конвенції. Радять на час кождої з конвенцій зарядити триденні вакації.

УЛЕКШУЮТЬ РОЗВОДИ.

АТЛЕНТИК СІТИ. — На конференції методиської церкви потверджено, що не можна давати церковного шлюбу розведеному, коли жие та особа, з якою вона розійшлася. Можна знову вінчати такі особи тільки тоді, коли була дійсна причина до розводу, себто у випадку подружної зради, або душевного чи фізичного знущання, яке робить спільне життя неможливим.

СПАССЯ ВТЕЧЕЮ ДО ПОСОЛЬСТВА.

ГАВАНА. — Маріо Дж. Менокаль, бувший президент републики, спасся від арешту тим, що знайшов захист у бразилійськім посольстві. Менокаля запідозріває теперішня влада в тім, що він готує повстання.

Між Кубою і Бразилією істнує умова щодо признання азилю. З того скористав Менокаль. Влада не може його там арештувати, а тільки може вимагати від посольства, щоби Менокаль покинув Кубу.

РУЗВЕЛТ ГОТОВ ДО ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ.

ВОРМ СПРІНҐС (Джорджія). — Говернор Рузвелт вертається по 25-дневнім відпочинку здоров і в добрім гуморі, до Олбани, щоби розпочати останній наступ у справі добуття демократичної номінації кандидатом на президента.

СОЦІЯЛІСТИ ЗА ФЕДЕРАЦІЮ ПРАЦІ.

МІЛВОКИ. — На конвенції соціялістичної партії принято плятформу, яка заявляється за знесення прогибіції й за тісну кооперацію з Американською Федерацією Праці.

Крім того постановлено домагатися від уряду признання 10 біліонів долярів на ліквідацію безробіття.

КОШТИ ФОРСУВАННЯ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Федеральне форсування прогибіції коштуватиме в біжучім фіскальнім році $11,069,500, себто виноситиме 9 центів на кожду особу, що жие в Америці. На чистку Ню Йорку видали вже $1,610,419, себто два рази більше ніж на якийнебудь інший стейт.

КАРА ЗА ЗАТАЄННЯ В ЦЛОВІМ УРЯДІ.

НЮ ЙОРК. — Місс Люсил Брокав, літ 17, дочка богатого промисловця, заплатила в цловім уряді $417 титулом кари за те, що не зголосила при висіданню з корабля годинника, який купила в Парижі, а який оцінено на $300. Її повідомлено, що коли хоче мати цей годинник, мусить заплатити $834, а коли зречеться годинника, то тільки $300, з додатком цла в сумі $117. Місс Брокав відмовилася брати годинник і заплатила тільки $417.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІО.

Заходом Української Орхестри з Пасейку, Н. Дж., під проводом Михайла Майка, буде український виступ у пятницю, 27 травня ц. р., зі стації WODA, Кс. 1250, Патерсон, Н. Дж., від години 7.30 до 7.45 увечір. Окрім музики до програми входить сольо усім відомої в околиці з її виступів по концертах сопраністки панни А. Хомяк з Кліфтон, Н. Дж. Згадана орхестра виступає кождої пятниці з тоїсамої стації. 27. травня, це вже буде її 13-тий виступ. Просимо наших слухачів писати до стації більше листів, ніж досі, бо тим продовжите нам виступати надалі.

Михайло Майк, управитель Укр. Орхестри.

КАРА ЗА ПРИНЯТТЯ НА НІЧЛІГ ДЕЛЕГАТА ФІЛІЇ „ПРОСВІТИ".

В днях від 26-го до 28-го березня ц. р. переводив делегат Філії „Просвіти", п. Мирослав Тураш, люстрацію читальні „Просвіти" в Ластівках, пов. Дрогобич, а по переведеній люстрації виголосив там ще і реферат. Передбачуючи, що протягом одного дня він не впорається там, згідно з мельдунковими приписами зголосив він своє прибуття у громадському уряді. Та це було для поліції не вистарчаюче і вона зробила донесення до староства. А староство дня 22-го квітня ц. р. засудило громадянина, в якого ночував делєгат філії, на 3 золоті кари.

ВІСТИ З БОЛЬШЕВІЇ.

Газети пишуть, що большевицький уряд задумує поселити на своїх західних границях (від Румунії й Польщі) самих Москалів - комуністів, а тамошніх людей переведе в глиб Росії на місце тих Москалів. Недавно мали дістати приказ всі Молдавани в Молдавській републиці (на Україні) збиратися в дорогу. Є їх 248,392 душ. Уряд оправдує це тим, що західні держави готовлять наступ („інтервенцію") на Совіти (себто большевиків), а пограничні села є прихильні тому наступови й могли би його влекшити.

ЗАМАХ НА ВІДЕНСЬКОГО ПРОФЕСОРА.

До віденського професора д-ра Александра вистрілив серед дороги робітник Валка три рази й положив його трупом. Убивник не тікав і піддався поліції. Він заявив, що застрілив професора тому, що цей позбавив його заробітку.

СТРОГИЙ ЗАСУД ІТАЛІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Італійський суд для оборони держави покінчив процес проти кількох комуністів. Більшу часть обжалованих засудили на вязницю від 5 до 25 років. Лише чотирох обжалованих увільнили.

ПРАВНИЙ ЗАСТУПНИК ЗЛОДІЄМ.

В Лінцу арештували адвоката д-ра Райзетбавера за спроневірення грошей своїх клієнтів на суму пів міліона шілінгів. Райзетбавер був адвокатом австрійської аристократії, між іншими провідника Гаймверу, князя Штаремберга. Його втрати обчисляють на 250 тисяч шілінгів.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІО.

Український хор ім. О. Кошиця в Филаделфії, Па., співатиме на радіо зі стації WFI в суботу, 28-го травня, в годині 3-тій пополудні. Програма: 1) Народній кант „Заступнице", О. Кошиця; 2) „Реве та стогне Дніпр широкий"; 3) Коломийка, Ф. Колесси; 4) „Ой, вийду я на вулицю", М. Леонтовича. — Дирігент Григорій Павловський.

ТОМУ З ТИСЯЧІ ЛІТ УЖЕ ЗНАЛИ ЕКЗЕКУТОРА.

Хто то з нас не знає цього пана! Але екзекутор не є витвором нашої доби. Члени англійської наукової експедиції, професори Гіл і Стіґен, підчас своїх дослідів у середущому Туркестані переконалися, що екзекутор уже був тому 3 тисячі літ. Про це свідчать камяні таблиці, на яких видніють написи: „Кожний раз, коли зійде місяць прийде до тебе Тсам (екзекутор) і ти йому платитимеш 10 гальсів. Як ти не даси йому 10 гальсів, він забере в тебе рухомости, що знаходяться в тебе в хаті. А тебе посадять у холодну й доти будеш там сидіти, поки Тсам не матиме восьмикратної суми, яка йому належиться".

ШІСТЬ МОНАХІВ ВИБУДУВАЛИ МОНАСТИР.

Підчас переслідування католицизму в Англії, за часів панування Генриха VIII, зруйнували до тла монастир Бенедиктинів у графстві Девоншір. З початком нашого століття 6 монахів цьогож чину постановили при помочі власного знання, власними руками поставити на руїнах новий монастир. Тому, що вони не мали вистарчаючого технічного знання, рівночасно студіювали, учащаючи на відповідні практичні курси. По 25 літах праці шість монахів вибудували цей монастир, який має всі модерні улаждення, свою машинну динамо, яку виконав монах, що в першому році будови монастиря не мав ніякого поняття про електротехніку.

ЖИДИ ХВАЛЯТЬ БОЛЬШЕВИКІВ ЗА КОЛЬОНІЗАЦІЮ УКРАЇНИ.

Жидівський часопис в англійській мові „Ди Джуіш Пост" у Вінніпеґу висловив признання радянському урядови за поселення 280,000 Жидів на Україні, Криму та Білоруси. Від 1924 р. большевики видали 50 міліонів рублів на жидівську кольонізаційну акцію. З Біо Біджан уряд задумує зробити автономну жидівську републику. Там віддали би під жидівську кольонізацію 10 міліонів акрів землі.

ПОЩОЧИНУ ПЕРЕПЛАТИВ ЖИТТЯМ.

Перед окружним карним судом у Львові станули Петро Кус і Фелікс Цюба, оба з Замарстинова, обвинувачені в убивстві. Жили вони на ворожій стопі з Карлом Гуменьчиком і ворожнеча дійшла до того, що коли Гуменьчик ударив Цюбу в лице, цей віддячився йому ударом молотка по голові, а поміг йому ще й Кус, ударивши Гуменьчика тричі сокирою по голові. Наслідком цих ударів Гуменьчик помер. Суд засудив Куса на 4 місяці, з припиненням виконання кари, а Цюбу зовсім увільнив.

ЗНОВУ ПЛАНЕТАРНІ ПЛЯНИ БОЛЬШЕВИКІВ.

За підписом Сталіна та Молотова оголошено декрет радянського уряду про складення пляну збудування на Волзі тами, при помочі якої можна буде наводнити 10 міліонів акрів землі, де тепер увесь час панує посуха. Ця тама дасть можливість поставити електровні на 2 міліони кільоватів.

В СЕРЕДИНІ КОЛОДИ ПЛИВ РІКОЮ.

23-літній студент московської політехніки, Володимир Аксаків, утік із тюрми в Полоцьку і двічі пробував перейти в околицях Десни, Дриси і Вітринова польський кордон. Це йому не вдавалося. Тоді він на тартаку в Ягідорі над Двиною постарався дістати колоду. Вижолобив її в середині, пристособив так, щоб туди доходив воздух; вліз у середину й так поплив із бігом ріки. Підчас такої подорожі до колоди наближалися стежі, большевицькі моторівки, й оглянувши її, поплили дальше. І так Аксаків утік з радянського раю.

НОВІ РОЗКОПИ В ЧЕХІЇ.

Професор археольоґії німецького університету в Празі, д-р Франц, відкрив недавно в північній Чехії біля місцевости Друму селище з так званою волютовою керамікою (з часу біля 5,000 літ перед Хр.), якої нарід дістався був у моменті камінний добі через Шлеськ і до східної Галичини (Колодниця, Торське, Незвиська, Буківна). Тепер знайшов він там друге селище, вже далеко пізніше. Походить воно з I. століття по Хр., а жили на ньому Ґермани, які в перших століттях по Хр. заняли були цілу Чехію.

УРИВОК З ЛИСТА ГАЛИЦЬКОГО СЕЛЯНИНА.

„...Наша кооператива мала трафику, та тепер Польща забрала й віддала її Жидови. Тоді люди присягли не курити зовсім. Поліція знову почала арештувати людей і на поліції примушували курити, а коли хто відмовлявся, то того били в нечуваний спосіб. Мене також били на поліції й казали: „Вашу Україну шляк трафить. Ми вам покажемо, як посилати на нас петиції до Женеви!" і т. д. Оттаке діється на наших землях"...

ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТИ ЧИТАЛЬНІ.

Рішенням підгаєцького староства припинено діяльність читальні „Просвіти" в Литвинові-Заставе за те, що два видідові збирали від громадян підписи проти самоурядового й кольонізаційного законопроекту. Згадана читальня внесла рекурс, мотивуючи тим, що читальняний Виділ не може заборонити поодиноким читальняним членам вести якунебудь працю вільного громадянина.

ЛЮБОВНІ ЛИСТИ НАПОЛЕОНА НА ЛІЦИТАЦІЇ.

У Парижі мають продати любовні листи Наполеона на ліцитації. Це є 5 листів Наполеона з часів, як він був ще поручником артилерії. До кого саме були вислані ці листи, цього не знають досі. Одно певне, що вони не були адресовані до його пізнішої жінки.

ГОЛОД ВСЕ БІЛЬШЕ ЗАХОПЛЮЄ ГАЛИЧИНУ

СТРАШНІ КАРТИНИ ГОЛОДУ НА БОЙКІВЩИНІ. УРЯД НЕ ДАЄ НІЯКОЇ ДОПОМОГИ ГОЛОДУЮЧИМ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Голод серед українського населення Галичини поширюється далі. Крім вже давно голодуючої Гуцульщини тепер все більше починає голодувати населення Бойківщини. Кореспонденти українських газет описують трагічні картини голодових районів Бойківщини, де голод все більше зростає та поширюється. Влада ніякої допомоги голодуючому населенню не організує, але далі старається стягнути всі неймовірно тяжкі податки та переводить екзекуції селянського злиденного „майна", чим ще більше погіршує наслідки голоду.

Головною причиною голоду на Бойківщині є брак заробітків, цілковитий застій деревляного промислу, брак паші для худоби, великі й неймовірно численні податки з українського населення, які збирає Польща, й нарешті недорід у минулому році. Населення Бойківщини тепер має жахливо-понурий вигляд. Скрізь видніють лише понурі й пожовклі від голоду облича людей, хати й стодоли обдерті, видно страшне зубожіння й без того убогого бойківського господарства, а над усім панують ріжні типи, що в жорстокий спосіб переводять екзекуції, збираючи податки для держави.

Лише частині населення Бойкінщини ще вдається їсти хоч раз на день нужденний харч, а більшість населення пухне з голоду й живиться, „чим Бог пішле". Тому серед Бойків почав ширитися черевний тиф та інші тяжкі хвороби, викликані голодом. Сіль і нафта в Бойків тепер такий „люксус", якого в ніякій хаті не побачиш. Поля лежать облогом, бо нема чим засіяти, а це заповідає ще збільшення та поширення голоду.

Голодні Бойки, щоб ратуватися від голодової смерти, йдуть до Турки шукати праці, або допомоги. Там вони днями й ночами перестоюють під староством, де найбільше добіються того, що їх запишуть до реєстру безробітних і скажуть чекати далі праці. На цьому кінчається вся допомога, яку Польща дає голодному українському населенню. Щоб хоч трохи ратувати голодних власними силами, в Турці заклався український допомоговий комітет, який збирає жертви на допомогу голодуючому населенню Бойківщини. Та зубожілий Рідний Край не може дати відповідної допомоги.

ПОЛЬЩА ЛІКВІДУЄ „ПРОСВІТУ" НА ВОЛИНІ.

ЛУЦЬК (Волинь). — По наказу луцького старости Сітавера-Бонковича замкнено луцьку „Просвіту" та всі її 90 філій у повіті. Своє зарядження староства мотивує тим, що діяльність „Просвіти" нібито „загрожувала публичній безпеці". Крім того староство звернулося листом до волинського воєводи, щоби він цілковито розвязав „Просвіти" в луцькому повіті.

Поліція дуже ревно переводить наказ староства й не лише замикає домівки „Просвіти", а в багатьох випадках забирає на поліційний постерунок книжки та все майно „Просвіт". У деяких селах поліція ходить по хатах і відбирає в людей книжки, взяті в читальні „Просвіти". В староствї не могли подати ніяких конкретних фактів, у чому саме виявилася в діяльности „Просвіти" загроза „публичної безпеки", бо, мовляв, староство ще не скінчило свого слідства.

ЯПОНСЬКІ ВІЙСЬКА НАБЛИЖАЮТЬСЯ ДО КОРДОНУ РОСІЇ.

ХАРБІН (Манджурія). — Японські війська, що оперують проти китайських повстанців на півночі від Харбіна, розбили значний повстанський відділ і захопили в свої руки численну зброю. Китайці в числі чотирох тисяч поспішно відходять здовж ріки Сунгарі до ріки Амура, що є границею між Манджурією та Росією.

Передові японські відділи вже дійшли до міста Фучін, що лежить яких 50 миль від російського кордону. Японці посилають у район Харбіна все свіжі війська, а головнокомандуючий японськими військами в Манджурії, генерал Гонджо, переніс свій штаб з Мукдена до Харбіна, в якого районі ще оперує багато китайських повстанців.

НІМЕЧЧИНА БОРОНИТИМЕ ПРАВА ДАНЦІГА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Комісія закордонних справ райхстагу ухвалила резолюцію, в якій попереджується Польщу, що кожда спроба Поляків порушити суверенність вільного міста Данціга буде вважатися виступом Польщі проти Німеччини. З того можуть виринути певні наслідки, що приведуть до конфлікту між Польщею та Німеччиною.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОСТОЙНА ВІДПОВІДЬ

Редактор старокраєвого часопису „Новий Час" відмовився від участи у перегляді кінофільм, надісланих до Львова з Радянської України на руки консуля Союза Радянських Соціялістичних Републик. Його відповідь представникови окупантської влади на Україні подаємо на іншім місці нашого часопису. Там є зясовані коротко причини, які склалися на ту відповідь.

Цей інцидент стався в пору. Бо треба ще й такої маніфестації української думки. Коли протестується проти воєвідських „гербаток", і коли громадська думка обурюється проти товариського чи якого іншого зближення з представниками польської наїзницької влади, то таку саму міру треба пристосувати і до представників червоної Москви.

Коли річ про радянський консулят у Львові, то з ним треба ще більше матися на осторозі. Бо саме його акції і його „ікрі" завдячує новочасне москвофільство свій приваб. Туди затягають ріжних безпринципних і лакомих на гріш людців, або тих наївних, котрі ще досі вірять, що знайдуть там якусь поміч проти Польщі. Таке поступовання є надзвичайно шкідливим, бо деморалізуючим, коли без потреби входимо добровільно в зносини з представником поневолення наших братів на Великій Україні. Кожде наше зближення — це впровадження в блуд наших мас на Західній Україні. Бо ті маси вже так виснажені політичним і економічним утиском під Польщею, що не припускають, щоби на Радянській Україні могло бути ще гірше. І тому легко можуть дати себе звести з протимосковського шляху, як давали себе зводити старі москвофіли, що шукали царської опори в Петербурзі чи в російськім консуляті у Львові.

І навіть те не може бути для нас рішаючим, котрий окупант ліпший, бо супроти них повинні ми задержати одну і тусаму поставу, згідно з честю нації та з нашими визвольними і соборницькими гаслами. І не можемо забувати на те, що навіть ті з нас, котрі схилялися в сторону совітів і вернулись чи виїхали на Радянську Україну, щоби працювати для свого народу, сьогодня, коли ще жиють, є вигнані з рідної землі й запроторені московською владою на Соловецькі острови чи деінде в глибину Росії.

В таких обставинах не можна подавати руки тим, котрі є обагрені кровю наших найкращих синів; котрі тюрмами, розстрілами і голодом винищують нас фізично, а московською комуністичною наукою добивають нас ще й духово.

ЖИДІВСЬКА СПРАВА НА УКРАЇНІ ТА В РОСІЇ

Бюлетен закордонного представництва сіоністично-соціялістичної партії Совітського Союзу, що виходить у місті Тель-Авів у Палестині, подає такі відомости про **стан жидівських кольоній на Україні:**

В херсонській окрузі утворено було 1923 року **жидівську кольонію Фрайлянд.** З допомогою американсько-жидівського товариства „Джойнт" та жидівської кольонізаційної організації „Іко" ці Жиди-хлібороби побудували собі хати з цегли. Головне заняття цих кольоністів було хліборобство, але вони розвели також виноградники, які добре розвивалися. До року 1928—29 положення цих селян поліпшало й вони хотіли розширити своє господарство, завівши нові культури. За останні два роки **ця кольонія дуже швидко підупала. Через тяжкі податки й примусову колективізацію** селяни покинули кольонію й шукають праці в місті або в Донецькому басені на шахтах (майнах). Тепер у кольонії Фрайляндці зісталися тільки три родини. **Совітська адміністрація розвалює будинки й продає цеглу, щоби взяти гроші за незаплачені кольоністами податки.** Нема певности, чи й останні три родини не покинуть спустілої кольонії.

Так пише бюлетен з березня 1932 року. Большевицька влада показала своє варварське обличе, обернулося такою страшною „пикою" до села, що з села тікають не тільки нові жидівські кольоністи, але й українські хлібороби, які сотки літ жили на своїй землі.

А скільки було реклями коло жидівської кольонізації на Україні! Скільки фантастичних надій покладалось на цю кольонізацію, особливо між жидівськими капіталістами в Америці!

Харківський „Комуніст", виданий тоді ще російською мовою, писав 4. грудня 1925 року так: „На Україні на Херсонщині та в криворізькому районі було поселено три тисячі жидівських родин. Цього року мається на увазі переселити на землю до 6,500 родин (в цілому Союзі), в тім числі на Україні 4,000 родин. Для цього призначено на Україні 35,000 десятин доброї землі".

Та сама газета повідомляла, що на справу жидівської кольонізації року 1925 р. було витрачено 8½ міліона рублів. З цієї суми 5½ міліона рублів прислали жидівські допомогові товариства зза кордону, 1 міліон дала совітська держава та 1 міліон зібрано поміж жидівською людністю СССР. Про завдання жидівської кольонізації „Комуніст" писав: „**Кольонізація дає змогу здобути великі симпатії заграничного жидівства до совітської влади** і таким чином притягти значні грошові засоби для відбудови сільського господарства".

Комуністи були так захоплені притяганням симпатії закордонної жидівської буржуазії до своєї влади, що **не звертали уваги на невдоволення українського селянства з їх політики.** В названому числі „Комуніста" в 1925 р. Каганович, тодішній секретар комуністичної партії на Україні, писав про „величезне перелюднення, яке може нам принести великі труднощі, особливож на Правобережній Україні". **Хоч на Україні панував голод на землю, то на Україну приїздили жидівські кольоністи з Білої Русі й діставали добрі шматки землі. Українським селянам большевики радили переселитися на Сибір.** Після відомих вірменських погромів у Туреччині **комуністична російська влада пропонувала вірменським утікачам поселитися на Україні.**

Ніхто не може відмовляти Жидам, українським громадянам, права на землю на Україні, нарівні з Українцями. Але совітська влада з цієї справи внутрішньої кольонізації зробила **суто політичну справу** „на експорт", щоб виманювати доляри у закордонного жидівства. Цим уся справа була поставлена на неправильний шлях.

Тепер „роман" большевиків з жидівськими допомоговими організаціями за кордоном скінчився. Вже „нема дурних", щоб давати гроші на кольонізацію, яка кінчається тим, що Жиди-кольоністи тікають від колективізації, кидають хати й майно.

Жидівська справа на Україні належить до найскладніших і найтрудніших проблем. Скупчення жидівства на Україні було штучно піддержуване російською царською владою, яка не дозволяла Жидам жити в Росії. Ще й досі **в межах Совітської України жиє понад півтора міліона Жидів.** У Росії є Жидів коло пів міліона, отже втроє менше, як на Україні. При нормальнім розвитку жидівська людність, що має великий хист до торговлі й промислу, моглаб розселитися на цілім просторі від Карпат аж до Тихого океану. Але большевизм знищив приватну торговлю й промисловість, обернув жидівську торговельну й ремісничу клясу в робітників та жебраків. **Те, що багато Жидів знаходиться на визначних становищах у совітському державному апараті, не дає полегкости для жидівських мас,** бож не можна всіх Жидів поробити комісарами! Коли тисячі комісарів жидівського роду панують, то міліони трудящого жидівства голодують, як і інші піддані пана Сталіна. І цим міліонам зі страхом доводиться думати, що доведена до розпуки маса „християн" буде через свою несвідомість мститися за свої страдання під совітською владою на всіх Жидах, за те, що було чимало Жидів — большевицьких комісарів!

Як відомо, жидівство в цілім світі творить особливу націю, відмінну від інших. Головне, що їх тримає вкупі — **це традиція й віра.** Большевицька влада скасувала всі релігії, в тім числі й жидівську. Здавалось би, що через те розсіяні між іншими народами СССР Жиди затратять свою національну свідомість і змішаються з Росіянами, Українцями й іншими. Але факти показують інше. **Жиди, навіть жиючи малими кольоніями в російських містах, тримаються купи й не тратять свого національного облича.** Яка є тому причина? Чому Жид, що втратив віру своїх батьків і забув мову, не може остаточно засимілюватися?

Знавці совітських справ дають таке пояснення цього явища: **Жидам у СССР не вдається асимілюватись головно через нехіть, нелюбов, а то й ненависть до них, яка виявляється в суспільстві совітських републик.** Навіть комуністи-Жиди відчувають, що між ними й комуністами Росіянами є якась стіна, що не дає їм почувати себе між ними **своїми людьми. Ці факти антисемітизму між комуністами досить відомі.** І тому, наприклад, у Москві Жиди ще й досі мають свої **жидівські їдальні,** куди заходять і комуністи жидівського походження. За столом, коло національної страви, не вважаючи на „клясову боротьбу", Жид-комуніст почуває себе членом того колективу, в якім він народився й виховався.

Свою чужість відчувають Жиди саме в Росії, де раніше Жидів майже не було і де навіть слово „Жид" вживається як лайка. На Україні, де до Жидів звикли протягом кількасотлітнього співжиття, такого „зоольогічного" антисемітизму не помітно. Зокрема **симпатіями тішаться між українською інтелігенцією ті культурні і чесні Жиди, які стали до праці на ниві української науки й освіти** та відцуралися старої ролі бути знаряддям помосковлення та польщення українського народу. Назвати належить імена українських учених жидівського роду, як академік Тутковський, Олена Курило, Осип Гермайзе і ряд інших діячів, що зробили багато для української культури. Їх заслуги в остаточнім розрахунку переважать злочини большевицьких Жидів-комісарів на Україні. Треба бажати, щоб комуністична влада, яка хоче жити з нацькування народу на нарід, якнайскорше скінчила свою руїнницьку шкідливу діяльність.

І. Сулима.

ДО ПАНА КОНСУЛЯ СРСР. У ЛЬВОВІ.

До мене як редактора „Нового Часу" Ви надіслали запрошення взяти участь у перегляді кіно-фільм виробництва українфільму, який Ви уряджуєте в поміщенні консуляту. В запрошенні пишете, що цей перегляд має на меті налагодження і зміцнення культурних звязків між львівськими культурними колами і працівниками на ниві культури в СССР і УСРР.

З Вашого запрошення, Пане Консуль я не скористав, бо консулят СРСР найменше надається до того, щоби за його посередництвом навязувати будьякі культурні звязки між двома українськими громадянствами. Ви, Пане Консуль, є саме репрезентантом тих московських кол, які під покришкою облудних кличів поневолили Україну, а тепер доводять міліони українського населення до голодової смерти.

Ви, Пане Консуль, хочете навязувати культурні звязки якраз у момент, коли Ваші люди розстрілюють сотні Українців, у тому числі й дітей, що з одчаю перед голодовою смертю намагаються вирватися з безсердечних рук ГПУ. Чи не паде й на Вас, Пане Консуль, кров невинних?

Виж, Пане Консуль, є репрезентантом тих, що смертю або Соловками карають усіх тих працівників на ниві української культури, яких підозрівають не то в якихнебудь звязках, але в симпатіях до української некомуністичної культури.

Тому Ви, Пане Консуль, найменше покликані до навязування будьяких звязків і тому з Вашого запрошення я не скористав.

Дмитро Паліїв.
(„Новий Час").

Даймо змогу „Рідній Школі" в Старому Краю наладнати широку постійну мережу станиць рідного національного виховання на українських землях.

Ніякий культурний нарід не може обійтися без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітиною державно-освітного апарату, а в мішаній — доповнює її занедбання чи недогляди в освітній роботі. — Скількиж більше значіння для бездержавного українського народу має „Рідна Школа" в старому краю! Памятаймо на це!

ЦІКАВИЙ І МОВЧУН.

Цікавий Мовчуна зустрівши раз, спитав:
„Від чого голосний так дзвін той на дзвіниці?"
„Від того, що (коли не втнеш цеї дурниці)
В середині, як ти, порожній він" — сказав.

Гулак-Артимовський.

Володимир Яцишин,
ст. пл. розв. „Бурлака".

У ДВАНАЦЯТЬЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

(3)

Річевий, спокійний та такий гідний перебіг Верховного Пластового Зїзду звернув увагу старшого громадянства на Пласт, і як на важну виховничу систему; а парляментарні діячі подивляли такий діловий та серіозний перебіг Зїзду. Це зачинала брати участь у пластовому життю доростаюча молодь, що вже встигла довиховуватись у пласті, що слухала підчас прогульок скрипоту ялиць, грохоту карпатських громів, що ночувала бодай раз у карпатських борах, що слухала шуму потоків, що слухала відвічної тужливої пісні Карпат, що слухала таємних нашіптувань, мрій і плянів карпатського пралісу. Її національна свідомість почала кристалізуватись підчас стрілів визвольної боротьби, а кінчилась під впливом гуцульських пісень, трембіт та сопілок полонинських вівчарів там високо в колибах у Карпатах.

В рамках Українського Пластового Укладу оформлюється старше пластунство в Укладі Українських Старших Пластунів. Його перший Зїзд відбувся 1—2 серпня 1924 р. в Станиславові. Цей Зїзд попередили Обласний Пластовий Табор на Камянці біля Підлютого та Перша Обласна Пластова Стріча на Писанім Камені — два незабутні моменти т. зв. старшого пластового покоління. В 1925 році Український Пласт одержує дорогою подарунку від Його Екс. Митрополита А. Шептицького 50 гектарів ліса на горі Сокіл в Карпатах. Там став завязок сталого таборництва. Там піонїри старшого пластунства „Лісові Чорти" почали плекати нове життя. Там на тих 50 гектарах виріс цей містичний для пластунства табор „Сокіл", та „Мекка" пластунів. Про табор на Соколі мріяло кілька тисяч молоді — одні вакації там перебути! — було гарячим бажанням кожного пластуна і пластунки. І почав змагатись наш пластовий Сокіл з зачарованими замками і королівнами, бо молодь менше читала вже казки; почали тій молоді рідше снитися замки й королівни, а почав молоді у снах увижатися табор на Соколі, цей табор, до якого що вакацій приходила сотка блідої виснаженої в міських мурах молоді, а виходила сотка веселих, осмалених сонцем, повних життя юнаків. Сокіл виграв змагання з зачарованими замками!

А час плив дуже скоро. 22. XII. 1925 р. відбувся другий Верховний Пластовий Зїзд. В лютому 1926 львівська кураторія відмовляє дозвіл, що Пласт може по школах існувати. 26. вересня Зїзд делегатів волинських „Просвіт" у Рівному рішив засновувати пластові гуртки при „Просвітах" і підпорядковувати їх Верх. Пластовій Команді у Львові.

А там і 1927 рік. В липні відбувся перший зїзд впорядчиків Уладу Новиків. Доріст Українського Пласту оформлюється в Уладі Новиків. Таким чином пластова молодь, перебувши новиком, переходить до Уладу Юнаків, а далі до Старших Пластунів. Але в Пласті виховалось уже багато людей старших, яким не відповідали вже організаційні форми Уладу Старших Пластунів і так як льоґічний наслідок зявляється Улад Сеніорів. Ці, вже певні й тверді організаційні форми, появилися друком у грудні 1927 року. Це часи, коли пластунів можна вже стрінути на кожній ділянці національного життя, коли не відбувалась майже жадна національна імпреза без участи пластунів. Пластуни стають любимцями ширшого громадянства. Громадянство з вдячности до Пласту створює „Пластприят", щоби в організований спосіб помагати пластовій молоді. І не тільки в цей спосіб виявляло громадянство свою прихильність до Пласту, а тисячами інших способів помагало цьому рухові. А вже специяльною симпатією тішилось пластунство у нашого селянства.

Іде 1928 рік, а з ним розбудова пластової економіки. Повстає ряд робітень, організується кооператива „Пласт" та засновується „Пластова Щадниця".

В серпні того року загостили до Українського Пластового Укладу німецькі пластуни. Наше водне пластунство виступило підчас цих ферій на певний шлях, започаткувавши цей рух І. водним пластовим табором в Монастирі над Дністром.

Появляється інструкторський журнал „Пластовий Провід".

Пласт від того часу це вже сила, а серцем і живчиком його була Верховна Пластова Команда й пластова домівка при Бляхарській ч. II. Як знана ця адреса широким кругам українського Пласту! Не один рік кипіла там праця, пластове життя й тільки в літі, коли природа гостювала пластунів на свойому лоні, там був спокій.

Аж в 1930 році москвофільська злорадна рука хотіла перешкодити рухові молоді, і якраз, коли не можна було дістати догідного помешкання, москвофіли викинули Український Пласт з домівки при Бляхарській на улицю. Молодь сама запротестувала, зібралась на подвірю Ставропигії у Львові й спалила трибарвний „рускій" прапор. Тоді українське громадянство приходить Пластові з помічю, дає йому домівку, а ренегатам видає живий протест, приступаючи до будови Пластового Дому у Львові. Посипались рясні жертви й праця пішла давнім темпом.

Прийшли вакації 1930 року. Пропамятнті! Ніколи перед тим не було стільки пластунів, як цього року, ніколи не було стільки таборів, як того року, ніколи не було стільки пластунів у таборах, як того року, і ніколи перед тим не була молодь так захоплена Пластом, як того року. Як мурашки снувалось пластунство у своїх зелених одностроях по всіх західно-українських землях. В Карпатах по один і другий бік: зполудня Закарпатці, а з півночі табор на Соколі та безліч мандрівних у Ґорґанах та Чорногорі. А там, трошки нижче, табор новиків у Підлютому, табор найменших пластунів і пластунок. Як радісно було дивитись, коли йдете через кладку до цього табору, бачите, що стоїть маленьке пластунятко на стійці, кладе палицю поперек кладки й каже „стій"! А в таборі їх повно, як мурашок, всі під бачним оком старших провідників і провідниць, провадиться корисно й весело час. Прибували туди з ріжних сторін діти, часто такі, що рідної мови не знали, а верталися з українськими пісоньками, здорові, веселі, а головно з українським серцем і душею. Матері довіряли Пластові, давали на виховання свої найбільші скарби — діти.

А там ще нижче Дністер, високі береги. Срібна вода, купаючись у золотих промінях сонця, мчить скоренько на південний схід до Чорного моря. Вістку, радісну вістку несе старому оселищі „Козаків-Чорноморців", що он там на крутому березі Дністра гніздечко новітніх Чорноморців — десятого кур. ст. пл. „Чорноморці", що там Водний Пластовий Табор, а в ньому горстка карних, завзятих Чорноморців, у білих маринарочках плекає веселе, гамірне життя, плекає традицію. А там на широкім Поділлю безліч мандрівних таборів, а на Опіллю на узбіччу Вороняк „Обласний Пластовий Низовий Табор".

В тихій волинській стороні несеться пісня „Лісових Чортів" „на ясні зорі, на тихі води", а й по болотах Полісся блукає гурток пластунів. І темний Поліщук дивується: якісь дивовижні „паничі" говорять і співають його рідною мовою!

Життя кипить. А влада це бачить! Бачить, що кілька тисяч карної молоді, свідомої й працьовитої, обєднаної разом. Однак не страшне це, що ця молодь зорганізована, що її вісім тисяч, а страшніше владі те, що Пласт плекає сильні характери й душі, українські душі! Це було страшне!

І указ з 26. вересня 1930 року проголосив не жити Українському Пластові, а точніше — не виховуватися нашій молоді в Пласті. І стало тихо. Може знищено Пласт?

Ні!

Заглибоко вкорінилась пластова ідея в молодих серцях, щоб її так легко вирвати; забагато дав він цій молоді, занадто закріпився пластовий закон у крові пластунства, щоб воно його забуло!

Може знищено образ, на який пластова молодь дивилась, але ніколи не знищено того, до чого молилися й горіли всім своїм єством вісім тисяч вибраної молоді.

Пласт, зглядно його формальну сторінку, вивезено на еміґрацію. Утворився Союз Українських Пластунів Еміґрантів. Увесь тягар праці В. Пл. Команди перейшов на СУПЕ. Перед СУПЕ величезні можливости праці і складні, відповідальні завдання. А як та праця піде — покаже пластова молодь на еміґрації, громадянство і найближчий час.

Батьки народу, дайте змогу пластовій молоді вільно виховуватись у здоровій пластовій ідеї, дайте їй змогу змагати „до щастя, слави і свободи!"

Бо хто каже: „Люблю молодь і народ", а не дасть змоги і не поможе молоді вільно розвиватись — лож єсть!

(Конець).

Ювилейний рік 50-ліття „Рідної Школи" використаймо для закріплення дотеперішних її досягнень. Даймо їй тверду основу на будуче півстоліття.

—o—

Хоч бурі йдуть і громи бють
І в горю серце тоне —
Та вже не вбє нас вража лють,
Не розідять кордони.

Бо ясне сонце вже з імли
Зійшло на нашім полі,
Юнацтва тисячі зросли
У нашій „Рідній Школі".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ГЕМТРАМК, МІШ.

Віче Рідної Школи.

З нагоди приїзду до нашого міста делегата Рідної Школи, п. Льва Ясінчука, відбулося дня 24 квітня, в годині 3-тій пополудні, в салі „Української Хати" віче в цілі допомоги Рідній Школі на нашій рідній землі. На вічу головував місцевий парох о. Микола Струтинський. Він відкрив віче, пояснив його ціль та окреслив поверховно деякі ділянки нашого життя, яких товчком являється Рідна Школа. Для ширшого розуміння ваги Р. Ш. попросив до слова й представив зібраним делегата Рідної Школи, п. Льва Ясінчука.

Шановний делеґат, якого публика привитала гучними оплесками, передав щирий привіт від Рідної Школи й від всього того, що оставили ми, українські еміґранти, на нашій рідній землі. Порівнуючи деякі країни західної Европи з нашою рідною землею — Україною, передав коротко історію нашої землі й культурного розвою нашого народу. Опісля переказав історію нашого шкільництва від найдавніших часів аж до наших днів, порушуючи на шляху історії важніші події в нашому народному житті та розказав дуже широко, як прийшло до того, що 1881 року засновано було товариство, яке стало підвалиною нинішної „Рідної Школи".

Дальше шановний делеґат розповів про відносини на нашій рідній землі та про життя рідного шкільництва під польським забором, а також про обставини, серед яких доводиться жити нашому народові та боротись за своє істнування на нашій поневоленій землі. Давши яскравий опис колишнього і сучасного нашого життя, шановний делеґат закінчив свою цінну промову закликом допомогти Рідній Школі.

о. Струтинський забрав знову слово, в якому закликав присутніх до щедрої жертви на Рідну Школу й попросив д-ра Кібзея до слова. Д-р Кібзей у своїй річевій промові вказав на великі заслуги Рідної Школи, на її ціль і завдання та підкреслив конечність жертвенности громадянства на удержання шкіл Рідної Школи. Після д-ра Кібзея говорив пан Т. Починок. З його мови, так як і з мови о. Струтинського, зрозуміли присутні, що Рідна Школа й ціле наше громадянство повинні дбати про те, щоб в нашому народі виховувати як найбільше т. зв. середньої кляси людей — реміснинків і купців та збогатити наші міста фаховим елементом з наших людей.

Пізніше промовляли ще громадяни п. Яків Бойко і п. Йосиф Крупка. Їх промови сходилися майже до тої самої теми—вага Рідної Школи, це шлях, яким через рідне шкільництво можна дійти до всіми нами бажаної цілі та необхідна жертвенність громадянства на її запотребовання. Підчас їх промов секретарі віча були ввесь час заняті відбором жертв, які щирі жертводавці приносили самі і складали на стіл перед президію. На кінець пані А. Когут і панна Г. Довбуш занялися збіркою дрібних жертв, які дали суму $7.89.

Ціла сума жерт на Рідну Школу, яка була зібрана на згаданому вічу, виносить $275.44, яку зложили слідуючі добродії: Тов. „Згода", від. 20 У. Н. С. 50 дол.; Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94 У. Н. С. 25 дол. готівкою й акції Земельного Банку у Львові за 25 дол.; Українсько-Американський Жіночий Клюб 25 дол., а крім цього жертвував при цій нагоді $10 на політичних вязні і 10 дол. на українських інвалідів; по 10 дол.: Впр. о. М. Струтинський, Горожанська Ліга в Гемтрамк, IV. Округ Гетьманської Січи, проф. І. Бахур, д-р А. Т. Кібзей; по 5 дол.: І. Кульчицький, І. Мельник, 162 від. Провидіння, Анна Чоп, Жіноче Т-во Цвіт Українок; по 2 дол.: М. Черній, Настя Красіцька, С. Ткачук, М. Гарматюк; по 1 дол.: В. Нечерич, О. Штик, В. Лоза, М. Стахів, Ірина Козак, М. Козак, М. Кузик, О. Брунець, І. Рунька, І. Заблоцький, В. Корольчук, І. Турок, Катерина Кардаш, П. Сеньків, І. Кудла, І. Курчак, Й. Прихітко, Й. Пригорський, М. Бабій, М. Дмитришин, А. Стиословський, Й. Крупка, П. Когут; Настя Осмола 50 цнт.

З ліст, які виготовив комітет допомоги Рідній Школі, прибуло: ліста ч. 19—20 І. Мудрак $10.20 дол.; ліста ч. 32 Катерина Кардаш $5.05; ліста ч. 17 М. Торин $6.00; ліста ч. 35 Катерина Шовинська $10.45; ліста ч. 15 П. Домян $2; ліста ч. 22 М. Кушнір $7.50; ліста ч. 11—12 І. Крупка $13.65; ліста ч. 8 Ева Якимів $4.20; М. Федюк $2. Загальна сума жертв зложених на вічу виносить $275.44, крім акцій Земельного Банку у Львові.

Зазначується, що тут подано тільки суму, яка була зложена в готівці на згаданім вічу; сум декларованих не подано. Рівнож зазначується, що комітет допомоги Рідній Школі продовжує свою діяльність і в короткім часі оголосить звіт зі своєї діяльности, де подасть цю суму жертв, яку придбано на річ Рідної Школи. Суму, зібрану на вічу, рішено переслати як найскорше до рідного краю.

М. Чемний,
Іван Крупка,
секретарі віча.

ГАРТФОРД, КОНН.

З концерту в честь Юрія Вашинґтона.

Український ювилейний концерт в честь Юрія Вашинґтона відбувся дня 13. травня ц. р. у найкращій галі т. зв. „Бушнел Меморіал". З причини депресії і необзнакомлення Американців з українською штукою і культурою галя була заповнена лише до половини. Було всього коло 1,500 людей, як подає „Гартфорд Дейли Таймс". Коли взяти ще під увагу, що в Гартфорд живе всього понад 200 родин Українців, то й не дивно, що публика не дописала.

Вступне слово до концерту виголосив по англійськи д. Галенда і між іншим зазначив, що ми хочемо виявити себе добрими і примірними американськими гороганами, віддати належну честь і поклін воскресителеви американської нації і її „батькови", Юрієви Вашинґтонови, а як члени поневоленої нації хочемо показати, що ми маємо велику і стару культуру і штуку.

Відтак піднеслася куртина й перед нашими очима зявився і Дніпро й Тарасова могила, а до ух наших почав доходити вискресний спів. Це почалася властива вистава.

Перед другою відслоною майор міста Ренкін привитав присутніх та зазначив, що жалує, що Американці не прийшли численніше побачити та почути такі виступи, яких вони в свойому життю не бачили, а коли почують про них від своїх приятелів, то певно будуть жалувати. Третій бесідник був о. О. Пристай.

По кількахвилевій перерві виходить хор. Перші співачки у яскравих, мереживних одягах і з вінками на головах, за ними співаки та стають ряди у взірцевому порядку і тишині. Останній входить проф. Кошиць. Соліст Н. з хору піддає голос камертоном. Відтак скорий рух рук діріґента і по просторій салі полилася пісня: „Кант св. Юрію"; зразу притишено, а далі неначе вихор знімається до вершин. Сріблисті голоси краси і динамічної сили зливаються в одну струю, то знов на переміну сопранове сольо понесеться, то баси загремлять, а при кінці усі пянісімо притихають, щоб відтак зовсім затихнути, як дрогання скрипкових і басових струн.

В кождій проспіваній пісні чи пяно чи форте чути однозгідність голосів в інтервалах та чудову вібрацію людських голосових струн, що є одною з найкращих відтінків і прикмет людського голосу. Сім пісень переспівав хор, але рішити годі, котрі з них кращі, бо всі вони морозять кров у жилах та поривають душу там, де голубе небо, зелені Карпати, Дніпро, село..., там, де вони зродилися та до нині заховалися.

Ота пісня і оті чудові наші танки, це найкраща наша пропаґанда. Це вдячне поле для розголосу українського імени. Тому шануймо і піддержуймо всіма силами наших артистів і їхні ґрупи, бо вони взяли на свої плечі львину часть народної роботи, яка зродила вже свої овочі.

Р. Т. П.

Два актори сидять при чорній каві. Нараз один зітхає й каже: — Ах, до чорта! Я хотів би мати десять тисяч долярів!

На це другий актор: — А то ти перелякав мене! Я думав, що десять долярів!

З ЖІНОЧОГО РУХУ.

ЖІНОЧИЙ КОНҐРЕС ЗАПОВІДАЄТЬСЯ ДОБРЕ.

Вже лиш кілька днів ділить нас від першого **Конґресу Українського Жіноцтва Америки, що почнеться в Ню Йорку дня 28 ц. м.** та буде продовжатись три дні. Програма цього конґресу вже відома нашому загалови з попередніх оповісток. Тому зайва річ повторяти її тут. Зазначимо лише, що головне, а саме: **Конґрес буде відбуватися в Українськім Народнім Домі під числом 217 Іст 6-та вулиця** та пічнеться в суботу, дня 28. травня, в год. 2 пополудни. В год. 5 пополудни відбудеться перекуска, на яку запросила і улаштує дирекція Y. W. C. A. Після цього наради будуть продовжатись до год. 9. ввечір. В неділю наради почнуться в год. 11 рано й будуть тревати до год. 5.30 пополудні.

В год. 7 вечір в готели Комодор при 42 вул. відбудеться для участниць конґресу й гостей святочна вечера з танцями, на яку особливо запрошуємо українську молодіж.

Сам конґрес заповідається надсподівано гарно. Досі зголосилися **61 делеґаток** від відділів і інших товариств. Ці делеґатки **будуть репрезентувати коло 7 тисяч зорґанізованих жінок в Америці й Канаді.**

Гості що хотіли би прислухуватись нарадам, дуже пожадані та можуть приходити кождого дня. Особливо радо витатимемо молоде українське жіноцтво, що може, як не тепер то з часом, заінтересуватися справою орґанізації й це може їм колись придатися в практичнім приміненню їх праці.

Мило нам повідомити наш загал, **що наш конґрес буде витати гостей репрезентаток поважних орґанізацій американського жіноцтва.** А саме заповіли свою появу на конґресі:

National Council of Women of U. S. A. Inc., National Council of W. Y. C. A., International League for Peace and Freedom, Institute of Columbia University, Nurses Settlement of Hanry St.

Союз Українок Канади.

Участь таких поважних жіночих орґанізацій це безпеpечно великий успіх для нашої справи.

Щоби уможливити участь у конґресі тим орґанізаціям, котрі з ріжних причин спізнилися з повідомленням нас про вибір та вислання своїх делеґаток, головна управа С. У. А. подає до відома, що коли ці делеґатки прийдуть, то карти вступу будуть їм видані тут на місци перед нарадами конґресу.

За кілька днів українське жіноцтво Америки зачне нову добу свого життя на землі Вашинґтона, а це добу пляново̄ї орґанізації. Досі вони пробували ставити перші кроки на цім полі. Тепер маємо злучити свої зусилля та йти пляново наперед, як свідома, карна та зорґанізована частина української нації.

Лише сміло вперед — обеднані й загріті одним ідеалом, одною думкою — а саме любовю до свого рідного народу, думкю послужити йому, ідеалом вільної, самостійної України.

ПИСАНКИ НА СИРОТИ

в Косові на Гуцульщині.

Писанки закупили отсі особи: по $3.00: Н. Джурин; по $2.00: П. Свитак, Г. Маховська, С. Любарський, С. Ковбаснюк, О. Комар, Н. Лелет, М. Сурмач; по $1.00: К. Валагурак, П. Йосипчук, Д. Пентесько, Й. Шведюк, Т. Непик, Т. Вислоцький, О. Куйбіда, О. Андрієвич, А. Ткачук, Т. Вовканич, І. Мечник, О. Свитак, Н. Кінайлюк, Н. Романів, Н. Максимюк, М. Ковальчук, Л. Якібюк, П. Янкощук, П. Мартинюк, І. Киба, І. Джуранюк, М. Никифорчин, В. Пеційчук, М. Скубова, А. Кушнір, А. Дреботюк, М. Лазорек, І. Лазорек, П. Пеленський, А. Шозда. — Разом $46.55. По обтягненню коштів вислалося 20 травня через бюро С. Ковбаснюка $44.00 на руки пані М. Григорцевої, касієрки Сиротинця в Косові.

Продажю писанок потрудилися в Пасейку П. Йосипчук, О. Свитак, Н. Романів і Н. Кінайлюк; в Ню Йорку А. Дреботюк. Всім тим, котрі закупили писанки, як рівнож тим, що потрудилися продажю, в імени сиріт в Косові — щире Спаси Біг!

Стефан Дреботюк,
(Огол.) Ню Йорк, Н. Й.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

БРУКЛИН, Н. Й.

Звіт Союза національних товариств.

В часописи „Свободі" ч. 34 з дня 9 лютого 1931 року було справоздання з діяльности Союза Національних Товариств і Братств міста Бруклина, Н. Й.

Тому, що гроші були післані до Рідного Краю на народні ціли через Обеднання, противники Обеднання відмовлялись брати участь у народній роботі, роблячи ріжні неоправдані закиди. Комітет скликував кілька разів збори Союза. Та делеґати до нього приходили в невеликому числі. Тому на зборах в березні 1932 року представники братств і товариств рішили розвязати Союз Національних Братств і Товариств.

Щоби Комітет не мав закидів, подається тут до прилюдного відома, що

З днем 30 січня 1931 року було в касі	$56.01
Збірка на дискусійних зборах дня 1 березня 1931	6.60
З концерту Т. Шевченка дня 26 квітня 1931	40.30
За три відзнаки від Юліяна Павчака	1.50
За книжки про пацифікацію Галичини Укр. Дем. Клюб і Мол. Клюб заплатили	16.00
Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 22 У. Н. Союза	10.00
Тов. Запорожська Січ, від. 235 У. Н. Союза	10.00
Дмитро Синюта з Бр. Пресв. Тройці	12.00
Василь Савіцький	2.00
Зібрано на протестаційнім вічу дня 17 січня 1932	58.94
По вічу зібрано на фонд боєвий, через Бардака	3.00
Загальний прихід	$216.35
Розходу було:	
За оголошення дискусійних зборів	$ 3.00
Розходи на концерт Т. Шевченка	30.54
Розходи підчас протестаційного віча	31.00
За 30 книжок „Polish Atrocities" (вислано до Обеднання)	60.00
Разом	$124.54
Лишилося в касі	$91.81

Ці гроші представники Товариств і Братств ухвалили одноголосно переслати до Краю через Обеднання з призначенням:

Рідна Школа	$25.00
На політичних вязнів	35.00
На визвольну боротьбу	31.81
Разом вислано до краю	$91.81

Кошти пересилки покрив гр. Григорій Бардак.

До цього долучуємо спис жертводавців, що зложили на протестаційнім вічу в Народнім Домі під ч. 101 Ґренд Ст. дня 17. січня 1932:

По $5: гр. Стефан Заблоцький і Союз Українок через Катерину Синютз; по $2: Ілія Забавський; по $1: О. Ревюк, М. Пізнак, Т. Лотуцький, Р. Бундза, Н. Шевчук, І. Чабаранок, Р. Корейко, Н. Отимбрайт, В. Бурило, І. Маґаляс, М. Баглай, М. Костів, П. Малицький, Гр. Бардак, В. Курило, А. Балко, Д. Литвин, А. Брикович, К. Комаринець, О. Вашко, Мирончук, Г. Сидорко, Гр. Вольчинський, М. Вольчинська, Д. Білоус, І. Лебедь, Т. Карплюк. Решту зложено дрібними датками.

Ще осталися відзначки з українським гербом. Товариство О. Д. В. У. заявило через своїх представників, що ті відзнаки перебере на себе, а гроші за відзнаки перешле на визвольну боротьбу.

ЗА КОМІТЕТ:
Гр. Бардак, Мих. Костів, Петро Дубовецький.

ЗА КОНТРОЛЮ:
П. Малицький, Гр. Борбуляк.

ЙДІМ УСІ НА ЮВИЛЕЙНІ СВЯТА В ЧЕСТЬ ЮРІЯ ВАШИНҐТОНА

—: з програмою виповненою :—

УКРАЇНСЬКИМ ХОРОМ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ І УКРАЇНСЬКИМ НАРОДНІМ БАЛЄТОМ ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА.

вони відбудуться в такім порядку:

22. МОСКІҐОН, МИШ., пятниця, 27 травня 1932, в г. 8.15 веч.
ГАЛЯ: MUSKEGON HEIGHTS HIGH SCHOOL.

23. МИЛВОКІ, ВИС., субота, 28 травня 1932, в год. 8.15 ввечір.
ГАЛЯ: PABST THEATRE.

23. ШИКАГО, ИЛЛ., неділя, 29 травня 1932, тільки 3.15 попол.
ГАЛЯ: ORCHESTRA HALL.

ЦІНИ БІЛЄТІВ: Від 1 до 3 дол. — продаються при касі галі перед виступом.

Артистична управа: Школа Василя Авраменка.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN TRIBUTE TO GEORGE WASHINGTON'S BICENTENNIAL.

SYRACUSE N. Y.

UKRAINE FOLK BALLET MAKES BIG HIT HERE.

Colorful Spectacle Presented by Dancers and Chorus.

By William Henry Tuckley.

The Ukrainian chorus, directed by Alexander Koshetz, and Vasile Avramenko's Ukrainian Folk Ballet presented one of the most colorful spectacles Syracuse has seen in a long time in Lincoln hall last night.

Sponsored by the Americanization league, the performance was a tribute of the Ukrainian people to the memory of George Washington, an expression, according to an announcement from the stage, of the hope that some day a leader of Washington's caliber would rise up to guide the destinies of this colorful race.

The first part of the program was a ballet picture of the highlanders life. Against a back drop depicting a pastoral scene of trees, meadows and water the virile dancers, in their gaily colored native costumes, portrayed the ancient festival Hayevka to the accompaniment of folk tunes played by a small folk orchestra.

Scenes Change Rapidly.

In rapid succession came other scenes, solos, duet and ensemble numbers, vivacious stimulating dances that stirred ones admiration for these intensely physical and vital people. The audience was roused to enthusiasm by skillful work of two small children, a boy and a girl each not more than five or six years old, who did solo numbers.

The two went thru all the difficult steps of the Cossack dances with the speed and vigor of the older members of the troup and displayed all the ear marks of a mature professional. The audience started to applaud soon after they started and continued until the dance was ended. The finale to this act introduced the ballet master, Vasile Avramenko, who gave a stirring performance of the Hopak Parubotzky.

Chorus Work as Good.

The work of the chorus in the second cast was as colorful and dynamic as that of the dancers. With some 14 women singers and 17 men Mr. Koshetz gets results comparable to that of a large orchestra. It is a balanced and self contained ensemble capable of the most minute shading and producing more vocal colors than one would believe possible with the human voice.

On this instrument the leader plays with unerring skill and his singers respond to every motion of his expressive hands. The mood of every phrase is reveiled in the changing vocal color and the nuances are as smooth and facile as tho the work of a single artist. It is choral work at its finest.

White House Background.

A back drop depicting the White House and the Statue of Liberty was used for the last act which comprised more dancing by ensemble and soloists. Finally the dancers, carrying American and Ukrainian flags, assumed a circular formation in the center of the stage, the singers lined up in the rear, and large picture of George Washington, flanked by large flags of the two contries, was raised above.

It was a thrilling sight and the audience stood at attention while the chorus sang "The Star Spangled Banner" and the Ukrainian national anthem.

(The Post-Standard,
Syracuse, N. Y.,
Tuesday, May 17, 1932).

—o—

FAMED UKRAINE CHORUS AND FOLK BALLET PRESENT PROGRAM OF BEAUTY AND CHARM.

By Martha Wheatley.

Staff Writer of The Herald.

The beautiful folk songs and impressive ritual hymns of the Ukraine and the colorful and notable folk dances of that country were presented last night at Lincoln Hall, Central High School by Alexander Koshetz's Ukrainian Chorus and Vasile Avramenko's Ukrainian Folk Ballet. It was a high light in the entertainment season and a memorable occasion. The five hundred Syracuse families whose homeland sent these interesting and substantial people to sing and dance have reason to exult in the artistic achievements of their people.

The program moved with clock-like precision and there was in the entire arrangement a fine spirit of friendliness and simplicity that won friends in all sections of the house.

Conductor Koshetz's singers responded to his slightest gesture. The ensembe effects were of rare beauty, now stirring and animated, now marked by deep feeling and reverence.

"A Chant to St. George" was an effective opening number and Conductor Koshetz's own arrangement of a Psalm on Christ's Sufferings was another impressive selection. There was an ovation for the musicians.

Vasile Avramonko's ballet and solo dancers did him credit. A small boy and girl shared honors with the ballet master himself and members of the ballet gave the old ritual dances symboling the feelings of the Ukrainian people in springtime. The Hopak Circle, the Sowing Dance and the other numbers were given with grace and amazing agility. A folk orchestra played for dance numbers, all of which were presented in the picturesque costumes of the Ukraine.

Assemblyman Willis H. Sargent spoke briefly on the program and the celebration, by the people of Ukraine birth in America, of the Washington Bicentennial. The closing portion of the program was devoted to this celebration, the entire company of both singers and dancers presenting national anthems of America and the Ukraine. A tableaux with the massing of the colors around a portrait of Washington concluded the entertainment.

The event was given under the auspices of the Syracuse Music Association assisted by the Americanization League. There was an exhibit of Ukrainian articles in the lobby and pretty Syracuse girls of Ukrainian ancestry distributed programs. Members of Sigma Alpha Iota Sorority of Syracuse University acted as ushers.

(Syracuse Herald,
May 17, 1932).

—o—

UKRAINIAN BALLET IN COLORFUL FETE DELIGHT AUDIENCE.

By Thola Tabor Schenck.

Whirling and stamping in their gladsome national dances and singing with distinctive effect the folk music of their native land, the Ukrainian ballet led by Vasile Avramenko and the Ukrainian chorus, directed by Alexander Koshetz, presented a joint festival in honor of the first president of their adopted country to an enthusiastic and delighted audience in Lincoln Auditorium last evening.

Most productive of appreciation was the dance by a lad of perhaps 8 years, who, in his solo Highland Hutzul number, displayed all the correct agility of a seasoned professional. His every apparence and that of a smiling little girl who danced alone and in duet with him were greeted with prolonged applause.

Skillful to a marked degree, the performers of the various measures in rapid succession delighted the eye with their graceful gestures and vigorous foot work. A solo by the ballet master, Avramenko, a bewildering maze of clever steps, closed the scene.

The second part of the program was given over to the work of the chorus of 14 women and 17 men; a dispay of tonal excellence unaccompanied, which was delicately shaded under the baton of Alexander Koshetz.

A combining spectacle of chorus and ballet grouped against a backdrop picturing the dome of the Nation's Capitol, the statue of Liberty and Faneuil Hall drew the production to its climaxing scene when the ensemble bearing American and Ukrainian flags circled and knelt in tribute before a large picture of George Washington to rise again to the strains of the Star Spangled Banner and the Ukrainian national anthem.

(Syracuse Journal,
May 17, 1932).

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У.Н.СОЮЗА.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів, що поминаюча Служба Божа і Панахида за померших членів нашого Братства відправиться як щороку в греко-католицькій церкві при Оклей і Райс ул., в понеділок, дня 30 травня 1932 (на Декорейшен Дей), в годині 8-мій рано. Проситься всіх членів прийти на згадану Сл. Божу і Панахиду, щоб своєю присутністю показати, що ще незабули за наших покійних членів.

Тарас Шпікула, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN OPERA NEXT THURSDAY.

"Zaporozhets za Dunayem," the comic opera to be presented by the Ukrainian Art Theatre next Thursday evening in Fleisher Auditorium is the colorful and melodic work of the popular composer, Simen Artimovsky.

The performance is headed by Michael Shvetz as the rolliking and tipsy husband of the shrewish Odarka, to be sung by Tilly Barmach. Elena Businger sings the role of Oxana, their adopted daughter who attempts to flee from the Sultan's power with Andrey, as sung by Francesco Cipriotti. Benjamin Grobani takes the role of the Sultan and of Immam. Both the ballet in the opera and the Khovantschina ballet which follows are to be staged and directed by Dimitri Chutro. Guglielmo Sabatini, conductor of the Italo-American Philharmonic Orchestra will conduct.

(Public Ledger, Philadelphia,
Sunday Morning, May 22, 1932)
House of Commons, London
Monday, May 9, 1932

НАС БЮТЬ...

Нас бють!...

І добре роблять. Мало ще бють, коли ви отсе стогнете, плачете, нарікаєте.

Як? Нас, козацьких унуків, унуків Ґонти, Залізняка?

Нас...?

Цитьте, не мявкайте, бо ж і ці славні козаки і Ґонта й Залізняк били би вас, катували би вас, ви, негідні, ледачі. Не хвалитися вам, виродки, своїми дідами та їх славними ділами. А докажіть же, чим ви вславилися? Чим причинилися, щоби вас не били? Бють вас? І чомуж би не били? Таж ви самі спину підставляєте, ви самі дали їм зброю і нагайки в руки.

Ми!?

Так, ви! Коли ворог насував із півночи на вашу хату, то ви, одні по запічках сиділи, дітей колисали, другі самогонку гнали, ворогів частували, інші сварилися між собою, проблеми розвязували, соціялізм проповідували і на ноги та на руки клали собі самі кайдани.

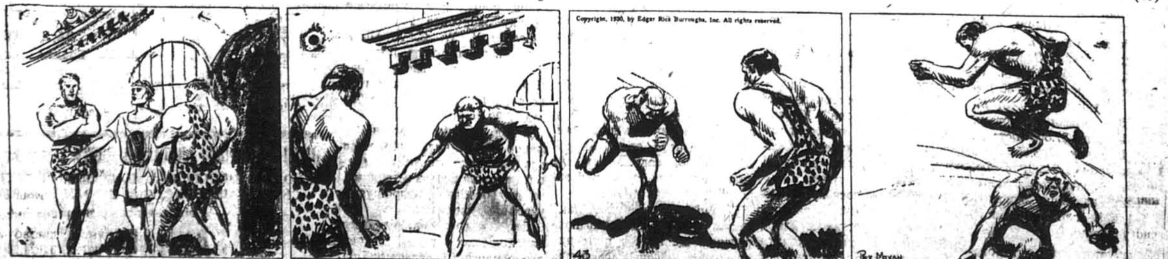
Україна, мати рідна, кликала вас на ворога стати, а ви не дуже рухались; ви гралися соціялізмами, радикалізмами. І догрались.

Одним перш усього ланів захотілось. Вороги дали вам лани, заткали вам ваші горла, замилили вам ваші короткозорі очи. І дали, щоби ще скорше відобрати. Відобрали. А тепер ще й бють. І так по праву воно й належиться. Нехай раб почує руки панів. Бити дурнів, щоби набрали розуму.

Ви не хотіли прикласти рук, щоби збудувати свою рідну, власну хату. Ви чекали, щоби чужі вам її збудували і приняли вас у інтернаціонал. От і маєте. Вони збудували, та не вам, а собі, тай не вашим дітям, а своїм. Вони в ній пани, а ви раби. А рабів били, бють і битимуть. — („Час") М. М.

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ.

(43)

Противник Тарзана був одягнений у шкіру леопарда, як і сам Тарзан. Вартовий вивів їх обох через браму на арену цирку. Потім перевів їх через всю арену й лишив їх недалеко імператора. Розпорядчик двобою оголосив, що ось тепер будуть змагатися в крівавій боротьбі отсі два мужчини, але в руках вони не матимуть ніякої зброї. Вони обидва пасують один до одного, а тому двобій буде цікавий. Брама на арену лишилася відімкнена.

—o—

В цю браму мав би втекти той, що через поранення не витримає бою, коли не буде вбитий. Натовп людей, що розсівся довкола у великому цирку, гомонів і палав жадобою скорше побачити кров. Глядачі кричали на розпорядчика, щоб скорше розпочинав бій, бо вже надоїло чекати. Тарзана витали всі за його гарну будову й спокійне заховання на арені. Противник його напружив усі свої мязи, щоб їх виглядом налякати свого противника.

Тарзан бачив, як напнялися величезні мязи на руках, ногах, на грудях і плечах його противника. Тарзан бачив, як у того наливалися очи кровю і він був уже готовий кинутися у бій. Тарзан стояв спокійний. „Отам брама, — вигукнув Тарзан, показуючи на неї рукою — „Тікай, поки не пізно!" Натовпови це подобалось і він аж завив із задоволення. „Ні, тікай ти, бо я тебе розірву на шматки", по звірячому закричав противник Тарзана й кинувся на нього.

Здавалося, що Тарзан не думав навіть боронитися. Всі притихли й притаїлися, чекаючи першого страшного удару людини, що кинулася на Тарзана, як розлючений бик. Якось не по людському, а по звірячому завив противник Тарзана, наміряючись своєю головою в груди Тарзана. Та тут сталося щось несподіване. Ніхто, крім Тарзана, не міг зрозуміти, як воно так вийшло, що Тарзан високо перестрибнув через спину напасника, а той простягся на піску, зарившись глибоко носом.